

Predmet: občianska náuka

Charakteristika predmetu

Predmet občianska náuka je koncipovaný tak, aby svojim obsahom pomáhal žiakom orientovať sa v sociálnej realite a začleňoval ich do rôznych spoločenských vzťahov a väzieb. Otvára cestu k realistickému sebaopoznávaniu a poznávaniu osobnosti druhých ľudí, k pochopeniu vlastného konania i konania druhých ľudí v kontexte rôznych životných situácií. Oboznamuje žiakov so vzťahmi v rodine a v škole, s činnosťou dôležitých politických inštitúcií a orgánov a s možnými spôsobmi zapojenia sa jednotlivcov do občianskeho života. Rozvíja občianske a právne vedomie žiakov, posilňuje zmysel jednotlivcov pre osobnú i občiansku zodpovednosť, motivuje žiakov k aktívnej účasti na živote demokratickej spoločnosti.

Ciele predmetu

Predmet občianska výchova vedie žiaka k:

- podpore vedomia jedinečnosti a neopakovateľnosti každého človeka v spoločnosti,
- utváraní vedomia vlastnej identity a identity druhých ľudí,
- realistickému sebaopoznávaniu a sebahodnoteniu,
- akceptovaniu vlastnej osobnosti a osobnosti druhých ľudí,
- orientácii v politických, právnych a ekonomických faktov tvoriacich rámec každodenného života,
- aktívnemu občianstvu a osobnej angažovanosti, uvedomovaniu si práv a povinností, rešpektovaniu základných princípov demokracie a tolerancie,
- vytváraní pozitívnych vzťahov k opačnému pohlaviu v prostredí školy a mimo školy,
- rozpoznaní stereotypných názorov na postavenie muža a ženy,
- získaniu základných vedomostí o formách a nástrojoch politiky zamestnanosti a trhu práce, ktoré mu umožnia základnú orientáciu na pracovnom trhu aj v medzinárodnom meradle,
- obhajovaniu vlastných postojov a k primeranému obhajovaniu svojich práv, vytváraní schopnosti využívať ako zdroj informácií rôzne verbálne a neverbálne texty spoločenského a spoločenskovedného charakteru,
- rešpektovaniu a uplatňovaniu mravných princípov a pravidiel spoločenského spolunažívania a prebratíu zodpovednosti za vlastné názory, správanie sa a dôsledky konania.

Prehľad výchovných a vzdelávacích stratégií:

Komunikatívne a sociálne interakčné spôsobilosti

- sprostredkovať informácie vhodným spôsobom (video, text, hovorené slovo, prezentácie na PC, referáty, projekty, ankety) tak, aby každý každému porozumel,
- vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) vlastný názor a záver, kriticky hodnotiť informácie (časopis, internet),
- správne interpretovať získané fakty, vyvodzovať z nich závery a dôsledky.

Interpersonálne a intrapersonálne spôsobilosti

- rozvíjať prácu v kolektíve, v družnej a priateľskej atmosfére,
- osvojiť si pocit zodpovednosti za seba a spoluzodpovednosti za prácu v kolektíve,
- hodnotiť a rešpektovať svoju vlastnú prácu a prácu druhých.

Schopnosti riešiť problémy

- rozpoznávať problémy v priebehu ich vzdelávania využívaním všetkých metód a prostriedkov, ktoré majú v danom okamihu k dispozícii (pozorovanie, hľadanie pozitívneho u ľudí.....),
- vyjadriť alebo formulovať (jednoznačne) problém, ktorý sa objaví pri ich vzdelávaní,
- hľadať, navrhovať alebo používať ďalšie metódy, informácie alebo nástroje, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému, pokiaľ doteraz používané metódy, informácie a prostriedky nevedli k cieľu,
- posudzovať riešenie spoločenských udalostí a ich dôsledkov z hľadiska ďalšieho vývoja spoločnosti, hľadať riešenia vlastných problémov, poučiť sa z chýb, usilovať sa o sebaopoznanie a sebahodnotenie

Spôsobilosti využívať informačné technológie

- získavať informácie o dianí v spoločnosti
- zhromažďovať, triediť, posudzovať a využívať informácie, ktoré by mohli prispieť k riešeniu daného problému alebo osvojiť si nové poznatky.

Spôsobilosť byť demokratickým občanom

- formulovať a prezentovať svoje postoje, poznať svoje práva ako občana i človeka, byť solidárny s inými ľuďmi, rešpektovať ich, ukázať vlastnú zodpovednosť za zverenú veci, za svoje vlastné správanie, zdravie, životné prostredie, stav spoločnosti ako celku, čo môže viesť k zmene vlastných názorov v oblasti xenofóbie, rasizmu...

Obsah

Obsah učiva vychádza z obsahových štandardov, stanovených v štátnom vzdelávacom programe. Predmet oboznamuje žiakov s vybranými poznatkami z oblasti psychológie, sociológie, politológie, práva, sveta práce a filozofie, ktoré ich vedú k poznávaniu seba a iných, k chápaniu personálnych, interpersonálnych, sociálnych a ekonomických vzťahov medzi jednotlivcov a spoločnosťou. Podieľa sa na mravnom, občianskom a intelektuálnom rozvoji žiakov.

Obsah vyučovacieho predmetu

ROČNÍK: prvý		Týždenne: 1 hodina
Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Počet hodín	téma	
Sociálne vzťahy v spoločnosti	<ul style="list-style-type: none"> • Sociológia ako veda • Socializácia osobnosti • Sociálna skupina • Sociálny status, sociálne roly • Základné ľudské hodnoty a spoločenské hodnoty • Rodina • Kultúra • Kultúrna tolerancia a intolerancia	Žiak vie ako prebieha proces socializácie, pozná druhy sociálnych skupín. Uplatňuje vhodné spôsoby komunikácie, na príkladoch vie uviesť, k akým dôsledkom môžu viesť predsudky a nerešpektovanie kultúrnych odlišností príslušníkov rôznych sociálnych skupín.
Človek – občan	<ul style="list-style-type: none"> • Občianska spoločnosť • Princípy demokratického riadenia spoločnosti, priama a zastupiteľská demokracia • Právny štát • Základné práva a povinnosti občanov • Ústava SR	Žiak je schopný výstižne charakterizovať a adekvátne používať základné politologické pojmy. Vie vysvetliť podstatu fungovania právneho štátu, pozná princípy demokracie a jej fungovania, dokáže objasniť volebný výber, pozná strany a stranický systém v Slovenskej republike, rozumie fungovaniu politických inštitúcií na

	<ul style="list-style-type: none"> • Participácia občana na chode spoločnosti • Rozdelenie štátnej moci v SR • Vertikálne rozdelenie štátnej moci • Verejná správa • Samospráva • Volebný systém v SR (komunálne, parlamentné, prezidentské voľby)	Slovensku.
--	---	------------

Ludské práva a základné slobody	Ludské a občianske práva a slobody Generácie ľudských práv Podstata a zmysel ľudských práv a slobôd Všeobecná deklarácia ľudských práv Dohovor o právach dieťaťa Analýza ľudských práv Oprávnenia a povinnosti jednotlivcov	Žiak vie rozlíšiť ľudské práva a občianske práva. Dokáže vysvetliť poslanie jednotlivých generácii ľudských práv, chápe ich podstatu a zmysel. Dokáže obhájiť svoje práva a rešpektuje práva druhých.
Ochrana spoločenských hodnôt a slobôd	Orgány ochrany práv a slobôd v SR (polícia, advokácia, súdy, notárstvo, mediácia) Prostriedky ochrany práv a slobôd v Európe a vo svete – OSN, RE, Európsky súd pre ľudské práva Ochrana spotrebiteľa, práva a povinnosti spotrebiteľa Zodpovednosť predávajúceho	Žiak pozná orgány ochrany práv a slobôd v SR, pozná prostriedky a organizácie na zabezpečenie ich realizácie a ochrany. Žiak pozná práva spotrebiteľa, vie reklamovať chybný výrobok, pozná postup pri uplatňovaní reklamácií, je schopný riešiť sporné otázky vzťahu predávajúceho a kupujúceho.

	za chyby Záručné lehoty a ich uplatnenie Reklamácie tovaru a služieb Reklamačná doba a jej plynutie	
--	--	--